УДК 796.332.07:658
Шамардін В.М.[1], Сметанін С.В.[2]
[1] проф. НУ «Запорізька політехніка»
[2] старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ФАКТОРІВ СПОРТИВНОЇ МІГРАЦІЇ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФУТБОЛІСТІВ

В.М. Шамардін, С.В. Сметанін

Сучасний футбол функціонує як глобалізована екосистема, де конкуренція між суб'єктами виходить далеко за межі національних кордонів. Маючи у своєму складі 211 колективних членів, FIFA об'єднує світ навколо змагань, що генерують безпрецедентний медіа-інтерес та соціальний резонанс серед широких верств населення. В умовах стрімкої професіоналізації та комерціалізації, спортивна міграція стає домінуючим фактором впливу на архітектуру національних збірних [1].

Для стратегічного менеджменту національної команди вивчення міграційних потоків є критичним завданням. Основна проблема полягає у необхідності адаптації системи підготовки до умов, коли ключові активи (гравці) перебувають поза прямою юрисдикцією національної асоціації більшу частину року. Більше того, система повинна бути стійкою до екзогенних викликів: коливань ВВП, змін у законодавстві щодо натуралізації та форс-мажорних обставин, таких як військові конфлікти, що провокують вимушену міграцію та дестабілізують спортивну інфраструктуру. Ці виклики вимагають переходу від традиційних методів до науково обґрунтованої діагностики змагальної діяльності [2].

Стратегічне управління підготовкою футболістів високої кваліфікації неможливе без об'єктивного оцінювання результативності через призму математичної статистики. Це дозволяє трансформувати суб'єктивні експертні оцінки у валідний діагностичний інструмент для корекції тренувального процесу [3].

Мета дослідження – розробка шляхів корекції системи підготовки на основі інтеграції чинників спортивної міграції для підвищення конкурентоспроможності команди.

Методи дослідження: контент-аналіз регламентів та нормативної бази (FIFA, UEFA, UAF); педагогічні спостереження та метод експертних оцінок; аналіз та систематизація даних глобальної мережі Internet; методи математичної статистики для обробки масивів даних.

Аналіз базується на результатах 16 офіційних матчів національної збірної України (сезони 2020-2021 та 2021-2022), у яких взяли участь 176 футболістів. Ключовими метриками виступили ефективність змагальної діяльності (ECA), що визначалася як співвідношення суми експертних оцінок до кількості експертів у відсотках, та індикатор спортивної міграції (ISM), що

визначався як співвідношення кількість гравців-мігрантів у стартовому складі до загальної кількості гравців на полі (11) також у відсотках.

Цей методологічний апарат дозволив провести порівняльний аналіз ефективності команди до та після впровадження спеціалізованої технології підготовки. Ефективність змагальної діяльності визначалася на підставі порівняльного аналізу сезонів 2020-2021 та 2021-2022 р. р.

Динаміка результатів збірної України демонструє суттєве якісне зростання, що корелює із впровадженням авторської технології безпосередньої підготовки, адаптованої до міграційних викликів (табл. 1).

Таблиця 1 – Порівняння показників результативності до впровадження та після впровадження авторської технології, адаптованої до міграційних викликів

Показник результативності	Сезон 2020-2021 (до впровадження)	Сезон 2021-2022 (після впровадження)
Перемоги (%)	25,0% (2 з 8)	50,0% (4 з 8)
Нічиї (%)	75,0% (6 з 8)	25,0% (2 з 8)
Поразки (%)	0%	25,0% (2 з 8)
Коефіцієнт (Забиті : Пропущені)	1,38 (11:8)	2,17 (13:6)
Середня результативність за гру	1,38	1,63
Середній рівень міграції (ISM)	38,63%	40,91%

Висновок: Застосування спеціалізованої технології дозволило подвоїти відсоток перемог та підвищити коефіцієнт ефективності атаки/оборони з 1,38 до 2,17. Це свідчить про те, що успіх забезпечується не лише кількістю легіонерів (ISM зріс незначно), а якістю їхньої інтеграції в командну структуру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Sushko R., Doroshenko E. Technology of Team Training in Sports Games Taking in to Account Migration Factors. *Sports Bulletin of the Dnieper Region*. 2019. № 3. P. 84–68. DOI: https://doi.org/10.32540/2071-1476-2019-3-068.

2. Sobol E., Svatyev A., Doroshenko I., Kokareva S., Korzh N., Doroshenko E. Formation of National Teams Taking in to Account the Factors of Football Players' Club Migration. *Physical Education Theory and Methodology*. 2021. № 21(4). P. 389–396. DOI: https://doi.org/10.17309/tmfv.2021.4.15.

3. Sobol E., Doroshenko I., Svatyev A., Doroshenko E., Tsyganok V., Shamardin V. Analysis of Factors of Sports Migration and the Effectiveness of Competition Activity of Football Players. *Journal of Learning Theory and Methodology*. 2024. № 5(1), P. 13–19. DOI: https://doi.org/10.17309/jltm.2024.5.1.02.